

Gyoengq doengzhag diegrog lij daegbied haengj buhvaq Myauzcuz, gij buhvaq Myauzcuz de daiq bae hagdangz haenx, gyoengq doengzhag sawq le youh sawq, gyaec dangqmaz. De gangriu naeuz, caj bizyez le yaek dauqma Lungzlinz hai aen nungzgyahloz ndeu, gawq baijok gij ndeigwn Lungzlinz, youh baijok gij ndangdaenj Lungzlinz, siengj mbouj daengz sikhaek miz geij boux doengzhag han’ wngq. Lungzlinz seizneix doeng gauhsuz lo, gyaudoeng fuengbienh, vunz ndaw singz baedauq yungzheih, gij vunz daeuj Lungzlinz guhcaemz haenx hix yied daeuj yied lai.

Siuji naeuz, nungzgyahloz ndaej daengz cwngfuj youhvei cwngcwz bangfuz, caiqgya geij boux doengzhag ndaw ranz cungj dwg ginghyingz gij hangznieb dajcawj, ndaw ranz bouxlaux gingniemh fungfouq dangqmaz. Mbanjranzcangh aen nungz- gyahloz neix cawzliux ginghyingz dozninz caeuq gwnndoet, lij soucomz、baijlangh gij hongdawz dajndaem、swnghhoz yungh sanqdoek youq ndaw- biengz haenx, dauqfuk gij swnghhoz cangdai mehmbwk Myauzcuz cousa、dazmae、daemjrok、siuqva、labnyumx daengj, doengzseiz nyibguh ndangdaenj conzdungj Myauzcuz, hawj bouxyouz yawj、dajniemh caeuq dajcawx, lij guh gij saeh siugai nungzfu canjbinj、densangh cizbo daiq- huq……Fajnaj Siuji hoengzfwdfwd, yied gangj yied angq, de ganginaeuz: “Daegbied docih lauxsae, danghnaeuz bihaenx sou mbouj bae ranz gou hawj daxboh gou laebdaeb soengq gou bae doegsaw, gou seizneix cungj mbouj rox baenz gijmaz yienghcej.

“Angqcoux gak boux lauxsae daengz Mbanj- myauz dou guhcaemz, cingj naengh, cingj naengh.” Boux bohlungz daenj buh Myauzcuz ndeu gvaqdaeuj dongx naeuz, gou baez yawj couh rox dwg daxboh Siuji. De naj hoengzsien, cingsaenz gvaekgvaek, gingqyienz lumj oiq gvaq doenghbaez lo.

“Yangz boh’ au, mwngz mbouj youq ranzcoj langh yiengz, baenzlawz buet daengz gizneix daeuj guhhong la?”

Gou riu dwk daeuq de. Daxboh Siuji ruihaha dwk naeuz: “Song beixnuengx dub guk, song bohlwg hoenxcienq, Siuji youq gizneix cauhnieb, gou dwg daxboh haengjdingh daeuj bang lo. Gangj daeuj hix aeu docih sou, Siuji ndaej doegsaw, ranz gou mbouj yungh yiemq caiq, cungj baengh sou baez dem baez daeuj ndaw ranz gienq.”

“Yienghneix aeu docih dangiveij、cwngfuj, lij miz sou gag roengzrengz, saedcej cij ndaej yied gvaq yied ndei!”

“Dwg ha dwg ha.” Daxboh Siuji riunyumnyum, mbouj dingz dwk ngaekgyaeuj.

“Gij yiengz ndaw ranz mwngz ne? Caeuq bouxwnq habdoih doxlwnz ciengx ha?”

“Gij yiengz ranz gou ciengx haemq lai, mbouj habdoih doxlwnz ciengx lo.”

“Yienghneix mwngz daeuj gizneix bang Siuji, bouxlawz langh yiengz?”

Daxboh Siuji youh nyaenx mbouj ndaej nunu song fwngz de, hwhw dwk riu, lumjnaeuz lau bouxwnq dingqnyi nei singdaemq doiq gou naeuz: “Mbouj muenz mwngz gangj, geij bi neix swnghhoz ndei lo, gou ra boux mehlaeng ndeu hawj Siuji, de youq ranzlaux langh yiengz ne.”

“Ndei ha! Yangz boh’ au, mwngz neix dwg faexroz bungz seizcin, makmoiz hai song baez ha,

外地同学还特别喜欢苗族服饰,她带到学校去的苗服,同学们试了又试,喜欢得不行。她开玩笑说,等毕业了要回隆林开个农家乐,既展示隆林的美食,又展示隆林的服饰,没想到立即有几个同学响应。隆林现在通高速了,交通便捷,城里人往返容易,来隆林游玩的人也越来越多。

小玉说,农家乐得到了政府的优惠政策扶持,加上几个同学的家里都是经营餐饮业的,父辈们有很多丰富的经验。张家寨的这个农家乐除了经营住宿和餐饮,还收集、展览散落民间的苗族农耕、生活用具,还原苗族妇女抽纱、纺线、织布、刺绣、蜡染等生活状态,同时制作苗族传统服饰,供游客观赏、体验和购买,还做农副产品销售、电商直播带货……小玉的脸蛋红扑扑的,越说越兴奋,她感叹地说:“真的非常感谢老师,要是当年你们不去家里说服阿爸继续送我读书,我现在都不知道是什么样子。”

“欢迎各位老师到我们苗寨来游玩,请坐,请坐。”一位穿着崭新苗族服装的老伯过来招呼,我一眼认出是小玉父亲。他满面红光,精神矍铄,竟像是比以前年轻了。

“杨叔,你不在老家放羊,怎么跑到这里来当店小二了呢?”我笑着打趣他。

小玉父亲笑哈哈地说:“打虎亲兄弟,上阵父子兵嘛,小玉在这里创业,我当父亲的肯定要来帮忙啦。说来也要感谢你们,小玉能读书,我家不用欠债,都是你们一次次上门劝说的结果。”

“那要感谢党委、政府,还有你们自身的努力,日子才会越过越好!”

“是咧是咧。”小玉父亲笑眯眯的,不住点头。

“那家里的羊呢?和别人家合群轮流放牧?”

“我们家养的羊比较多,不合群轮流放牧了。”

“那你来这里帮忙小玉,谁放羊?”

小玉父亲又下意识地搓着双手,呵呵地傻笑着,好像怕别人听见似的低声对我说:“不瞒你说,这几年生活好了,我给小玉找了个后妈,她在老家放羊呢。”

“好哇! 杨叔,你这是枯木逢春,梅开二度啊,恭喜! 恭喜! 今天我要补喝你的喜酒!”我情不自禁地拍着小玉父亲的肩膀,大声嚷嚷,惹得大伙儿都朝我们这边看过来。

小玉父亲像个小年轻一样脸红了,连连拱手,说:“托大伙伙的福。”虽然我的调侃话让他闹了个大红脸,但他却一点也不生气,满脸笑盈盈的幸福模样。

谈笑间,富有隆林苗家特色的菜上齐了:春笋炒腊肉,香而不腻;乌鸡烧黄豆,鸡肉味美滑嫩,黄豆酥脆鲜香;手抓羊排,讲究原汁原味,煮的时候不放盐,每人一小碟椒盐或蘸水,手拿羊排蘸着吃,原始粗犷;苗家菜豆腐,也称“连渣捞”,是用蔬菜和豆腐(用酸菜汤水制作)混合而成,细嫩浓香,亦菜亦汤,是苗家日常最喜欢食用的主菜之一。当然,少不了两道招牌菜:羊瘪汤和辣椒骨。

羊瘪汤是将新鲜的羊血、羊肠、羊肚、羊肝、羊筋切碎,混合煮熟,再加羊胆汁和薄荷叶而成,清香味美,健胃祛病,因此,羊瘪汤一直受到人们的青睐,用来招待贵客,还上过央视《舌尖上的中国》呢。

辣椒骨是将新鲜的猪骨(或牛骨、鸡骨)砍成小块,加上辣椒、花椒、草果、生姜、食盐和米酒等,舂碎,装罐密封两个月以上。辣椒骨辣而不烈,香气馥郁,鲜醇油滑,可当菜吃,也可作佐料。

杯子里的玉米酒,也叫“苞谷烧”,是用高山优质玉米和中草药配制的酒曲,采用苗家传统古老工艺酿制,澄亮透澈,酒香四溢,被称为“土茅台”。

酒至半酣,小玉和几个苗族姑娘,穿着绚丽多彩的苗族盛装走了出来,一身象征着苗族人向善、向美心灵的洁白耀眼银饰,让她们更动人了。伴随着优美的芦笙舞曲,姑娘们迈着婀娜的舞步,端起酒碗,唱着歌来:

“远方的客人啊,来到苗寨要喝酒哟,酒不劝客喝不醉,苗家阿妹来敬酒。你喜欢,喝一碗;不喜欢,喝三碗;管你喜欢不喜欢,都要喝! 不喝你莫来!”

除了喝醉,我好像没有别的办法了。

(完 原载《广西文学》)

goengheij! Goengheij! Ngoenzneix gou yaek bouj ndoet laeujangq mwngz!” Gou nyaenx mbouj ndaej bek mbaq daxboh Siuji, singhung hemq, nyex ndaej vunzlai cungj coh baih dou neix yawj gvaqdaeuj.

Daxboh Siuji lumj boux hauxseng nei, naj hoengz dangqmaz, lienzmuengz habfwngz naeuz: “Baengh gij fukheiq caezgya.” Yienznaeuz gou gangj gij vahriu hawj de naj hoengzfwdfwd, hoeng de cix mbouj hozndat, daengx naj riunyumnyum yienh gij yiengh vuenyungz gyaunde.

Gangriu seiz, gij byaek gig miz daegsaek Lungzlinz Myauzcuz haenx cungj baij youq gwnz daiz lo: Rangz seizcin ceuj nohlab, rang mbouj nywnx; nohgaeqndaem ceuj duhhenj, nohgaeq feih- gyaeu noh oiq, duhhenj byoiq youh unq; fwngz gaem baizgoet yiengz, gangigouz gij feihdauh yienzlaiz, cawj seiz mbouj dwk gyu, moix boux deb gyu roxnaeuz caemj raemx, fwngz gaem baizgoet yiengz yub gwn, codaeuz yienjmanz; daeuhfouh Ranzmyauz, hix heuh “lienzyaq lauz”, dwg aeu byaek caeuq daeuhfouh (aeu raemxdang byaeksoemj daeuj guh) doxgyaux cij baenz, rang youq oiq, dwg byaek hixdwg dang, dwg Ranzmyauz ngoenznaengz ceiq maij gwn cungj byaek ndeu. Dangyienz, noix mbouj ndaej song yiengh byaek ciubaiz: Danghaexyiengz caeuq ndoklwgmanh.

Danghaexyiengz dwg aeu gij lwed yiengz、saej yiengz、dungx yiengz、daep yiengz、nyinz yiengz faeg soiq, gyaux cawj cug, caiqgya gij raemx mbei yiengz caeuq mbaw byaekhomnyaueuq ndaej baenz, feih- gyaeu heiq hom, cangq dungx cawz bingh, ndigah, danghaexyiengz itcig ndaej vunzlai haengjgyaez, aeu daeuj dakdaih bouxhekvgiq, lij ndaej youq Cungh- yangh Densidaiz 《Aen Cungguk Youq Ndaw- byailinx》bauqdauj gvaq ne.

Ndoklwgmanh dwg gij ndok mou singjsien (roxnaeuz ndok cwz、ndok gaeq) raemj baenz gaiq iq, caiq gya lwgmanh、vaceu、makhaeuq、hing、gyu caeuq laeujhaeux daengj, daem soiq, cang guenq coux maed fung song ndwen doxhwnj. Ndok lwgmanh manh youh mbouj haenq, heiq homfwdfwd, homsien youzvad, ndaej dang byaek gwn, hix ndaej guh boiqliuh.

Gij laeujhaeuxyangz ndaw cenj, hix heuhguh “haeuxfaek coemh”, dwg ndolaeuj aeu gij haeux- yangz caetliengh ndei gwnz byasang caeuq ywdoj boiq baenz, yungh cungj guhfap ciuhgeq Ranzmyauz conzdungj gunghyi haenx, ronghcingx sawswt, gij hom laeuj dauqcawq nyouq ndaej daengz, ndaej haenhguh “laeujdoj Mauzdaiz”.

Gwn laeuj daengz byongh, Siuji caeuq geij boux lwgsau Myauzcuz, daenj gij buhvaq Myauzcuz gyaunde lai yiengh haenx byaij okdaeuj lo, gij ngaenzsoij lwenqda gwnz ndang gyoengqde, lwnh- gangj vunz Myauzcuz sienhsoh、gyaunde lai haenx, hawj gyoengqde engq doenghvunz lo. Riengz gij sing aenvenz, gyoengq dahsau diuq gij yamqfoux unqnumq, gaem aen vanj laeuj, eu fwen hwnjdaeuj:

“Vunzhek dieggiae ha, daeuj daengz Mbanj- myauz aeu ndoet laeuj bw, laeuj mbouj gienq hek gwn mbouj fiz, dahsau Ranzmyauz daeuj gingq laeuj. Mwngz gyaec, couh aeu gwn vanj ndeu; mbouj maij, couh aeu gwn sam vanj; guenj mwngz haengj mbouj haengj, cungj aeu gwn! Mbouj gwn mwngz gaej daeuj!”

Cawzle gwn fiz, gou lumjbaenz mbouj miz gijmaz banhfap lo. (5 sat)